
Munskydd, andningsskydd och visir/skyddsglasögon: skyddsutrustning för personal

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om smittrisker (AFS 2018:4) är det arbetsgivarens ansvar att identifiera smittrisker i arbetet och bedöma vilka åtgärder som behöver vidtas. Arbetsgivaren är skyldig att tillhandahålla personlig skyddsutrustning som situationen kräver för att förhindra att personal utsätts för smittrisker, exempelvis munskydd, andningsskydd och visir.

Munskydd och andningsskydd har **olika** funktioner, därför är det viktigt att välja korrekt skyddsutrustning för rätt tillfälle. Munskydd är det som ska användas av personal vid risk för exponering av droppar från kroppsvätskor medan andningsskydd har funktionen att skydda personal vid luftburen smitta.

Klicka på länk nedan för mer information

- [Munskydd](#)
- [Andningsskydd](#)
- [Visir/skyddsglasögon](#)

Munskydd

Varför ska jag använda munskydd?

Munskyddens funktion är att skydda mot droppsmitta dvs att droppar från hosta, nysningar och kräkningar når personalens slemhinnor. Skyddet ska användas vid arbetsmoment på vård- eller behandlingsrum som kan innebära risk för stänk mot slemhinnor, oavsett om smittan är känd eller inte.

Finns det olika munskydd?

Munskydden är indelade i olika klasser enligt EU-standard SS-EN 14683:2 005 beroende på olika filtreringskapacitet. För att munskyddet ska stå emot vätska ska det vara märkt med bokstaven R (resistent) där klass IIR är den med högst skyddseffekt.

När ska jag använda munskydd?

Vätsketätt munskydd (IIR) ska alltid användas vid arbetsmoment som kan innebära risk för stänk mot ansiktet, **oavsett** om smittan är känd eller inte.

Munskyddet ska kompletteras med visir/skyddsglasögon för ögonen, så ansiktets alla slemhinnor skyddas.

Hur används munskydd vid operativa ingrepp?

Vi hänvisar till lokala riktlinjer.

Vad ska jag tänka på när munskyddet sätts på?

Viktigt att placera munskyddet över näsa, mun och haka så det sluter tätt över alla delar.

Vad ska jag tänka på när munskyddet tas av?

Munskyddet är engångs och ska kasseras direkt efter varje användning. Desinfektera alltid händerna direkt efter att munskyddet tagits av.

Andningsskydd

Varför ska jag använda andningsskydd?

Andningsskydden är avsedda att förhindra små luftburna partiklar (aerosol) från att dras djupt ned i luftvägarna. Skydden ska användas vid vistelse på vård- eller behandlingsrum med patient som har misstänkt eller konstaterad **luftburen smitta**, t ex. tuberkulos, mässling och andra luftburna infektioner.

Finns det olika andningsskydd?

Andningsskydd delas in i tre olika klasser och måste vara märkta enligt SS-EN 149:2001, var av FFP3 är den skyddsklass med högst filtrerande effekt.

Alla andningsskydd har en filtrerande effekt men för att stå emot vätska, ska de också uppfylla kravet att vara märkta med klass IIR där R står för resistent.

Andningsskydd finns med och utan ventil.

Ventilens funktion är att den filtrerar den inandade luften och ventilerar ut användarens utandningsluft, vilket gör att det blir mer behagligt för användaren, framför allt vid lång användningstid.

När ska jag använda andningsskydd?

- Vid vård av patienter med luftburen smitta ska andningsskydd, skyddsklass **FFP3 med eller utan ventil** alltid användas när man vistas i samma lokal som den smittsamma patienten.
- Vid vårdssituationer som medför risk för både stänk och aerosolbildning exempelvis inhalationsbehandling, sugning av luftvägar, bronkoskopi och andningsgymnastik kan något av dessa alternativ användas:
 - andningsskydd, skyddsklass **FFP3 med eller utan ventil** kombinerat med **heltäckande visir**, det vill säga täcker ögon och andningsskyddet.
 - andningsskydd skyddsklass **FFP3 IIR med eller utan ventil** kombinerat med **skyddsglasögon**.

Vad ska jag använda vid operativa ingrepp i vävnad med misstänkt eller konstaterad smittsam tuberkulos?

Vid öppna operativa ingrepp ska andningsskydd, skyddsklass **FFP3 IIR med övertäckt ventil alt. FFP3 IIR utan ventil** användas. Andningsskydden ska även kombineras med skyddsglasögon för att även skydda ögonen mot stänk.

Andningsskydd med övertäckt ventil används som skydd för personalen mot luftburen smitta och hindrar att droppar faller ned på sterilt material.

Vad ska jag tänka på när andningsskyddet sätts på?

Andningsskyddet ska provas ut för att få en säker passfunktion. I samband med att andningsskydd tas på; kontrollera att det ligger an mot ansiktet och att det inte uppstår glipor. För att det ska ge avsedd skyddsverkan får inte något komma emellan exempelvis huvudduk eller skägg.

Vad ska jag tänka på när andningsskyddet tas av?

Andningsskyddet är engångs och ska kasseras direkt efter varje användning. Desinfektera alltid händerna direkt efter att andningsskyddet tagits av.

Visir/skyddsglasögon

Varför ska jag använda visir/skyddsglasögon?

Visir/skyddsglasögonens funktion är att skydda mot droppsmitta det vill säga att droppar från hosta, nysningar och kräkningar riskerar att komma i personalens ögon.

Finns det olika visir/skyddsglasögon?

Visir/skyddsglasögonens finns i olika utförande. Det finns skyddsglasögon, heltäckande visir som är engång alternativt flergångs samt även munskydd med integrerat visir.

När ska jag använda visir/skyddsglasögon?

Visir/skyddsglasögon ska alltid användas i kombination med antingen munskydd eller andningsskydd, vid arbetsmoment som kan innebära risk för stänk mot ansiktet, **oavsett** om smittan är känd eller inte.

Hur används visir/skyddsglasögon vid operativa ingrepp?

Vi hänvisar till lokala riktlinjer.

Vad ska jag tänka på när visir/skyddsglasögon sätts på?

Viktigt att välja rätt Visir/skyddsglasögon i kombination med munskydd och andningsskydd för att få fullgott skydd.

- Heltäckande visir används i kombination med munskydd och andningsskydd som inte är vätsketäta (ej märkta med IIR), för att skydda hela ansiktet mot droppar.
- Skyddsglasögon ska användas i kombination med munskydd och andningsskydd som är vätsketäta (märkta med IIR), för att skydda hela ansiktet mot droppar.

Vad ska jag tänka på när visir/skyddsglasögon tas av?

Visir, glasögon och munskydd med integrerat visir som är engångs, ska kasseras direkt efter användning.

Visir och glasögon som är flergångs ska efter användning avtorkas med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid.

Desinfektera alltid händerna direkt efter att visir/skyddsglasögon tagits av.